

Oman äidinkielen merkitys monikieliselle lapselle

Vertaisryhmätapaaminen

”Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.”

Opetushallitus

LUKUMUMMIT JA -VAARIT

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

Mitä tarkoittaa äidinkieli?

- Äidinkieli ei ole käsitteenä yksiselitteinen.
- **Äidinkielen määrittelyyn liittyy mm. seuraavat näkökulmat:**
 1. Äidinkieli eli ensikieli on kieli, jonka ihminen oppii ensimmäisenä kielenään.
 2. Sosiaalisesti periytyvä äidinkieli on kieli, jota lapsen lähiympäristö pääosin käyttää.
 3. Äidinkielenä voidaan pitää kieltä, jonka yksilö hallitsee parhaiten.
 4. Äidinkieli on yksilön eniten käyttämä kieli.
 5. Äidinkieli on kieli, jonka yksilö kokee omakseen.

Miksi oman äidinkielen osaaminen on tärkeää?

- Kieli osa identiteettiä.
 - Kuka minä olen? Mistä minä tulen?
- Äidinkieli on tärkeää
 - tunteille ja niiden kehittymiselle
 - maailman ymmärtämiselle.
- Äidinkielen taito on pohja
 - kaikelle kielitaidolle
 - kokemusten jäsentämiselle.

Baker 1996, Blackledge & Creese 2010, Danesi
1990, Hélot & Young 2002, Iskanius 2006,
Mills 2004

Monikielisyys

- Väljä määritelmä: Henkilö kykenee tuottamaan tai ymmärtämään joitakin ilmauksia ainakin kahdella kielellä.
- Tiukka määritelmä: Henkilö puhuu kahta tai useampaa kieltä äidinkielen veroisesti.
- **Toiminnallinen kaksikielisyys** on taitoa toimia kahdella kielellä, taitoa käyttää kieliä eri tarkoituksiin niin arkipäivän tilanteissa kuin koulutuksessa ja työelämässäkin.

Laaksonen 2013

Monikielinen koulu

- Oppilaiden **taustat** ovat **erilaisia** ja koulumaailma on monimuotoinen.
- Tavoitteet:
 - Oppilaalle kehittyy kaksi vahvaa kieltä tai useampi vahva kieli, joita käyttää.
 - Kielitaito takaa mahdollisuudet toimia yhteiskunnassa, opiskella ja tehdä töitä.

Latomaa & Suni 2010, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Monikielinen koulu

- Oppilaan äidinkielen arvostuksella on yhteys
 - koulussa menestymiseen
 - parempiin oppimistuloksiin.

Cummins 2000, Laaksonen 2013

Monikielisyys voimavarana

- Monikielisyys
 - tukee kommunikointitaitoja ja empatiakykyä
 - auttaa ymmärtämään erilaisia kulttuureja
 - tukee luovuutta ja keskittymiskykyä sekä abstraktia ajattelua
 - suojaa dementiaalta.

Bouko ym. 2020

Lähteitä

- Baker, C. 1996: *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism* (2nd edn). Clevedon: Multilingual Matters.
- Blackledge, A. & Creese, A. 2010: *Multilingualism. A Critical Perspective*. London & New York: Continuum International Publishing Group.
- Bouko, C., Carton, J., Limacher-Riebold, U., O'Malley, M. & Rosenback, R. 2020: *How to raise a bilingual child. Practical guide for parents with ready-to-use activities*. Peach for bilingual children. <https://bilingualfamily.eu/wp-content/uploads/2020/11/PEaCHHandbook-eng-rev3.pdf>
- Cummins, J. 2000: *Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Danesi, Marcel 1990: Mother tongue literacy and the 'shaping' of knowledge: The experience of the Italian children. In M. Byram and J. Leman *Bilingual and Trilingual Education* (64–76). Clevedon: Multilingual Matters.
- Hélot, C. & A. Young 2002: Bilingualism and language education in French primary schools: Why and how should migrant languages be valued? *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 5 (2), 96–112.
- Iskanius, S. 2006: *Venäjänkielisten maahanmuuttajaopiskelijoiden kieli-identiteetti*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Kotus https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit_artikkelit_ja_esitelmat/hyvaa_virkakielta/hyvaa_virkakielta_2019/aidinkieli_vaestorekisterissa.29311.news
Viitattu 5.10.2022
- Laaksonen, A. 2013: *Monikulttuurisen oppilaan haasteet ja mahdollisuudet*. Satakieliseminaarin julkaisu.
- Latomaa, Sirkku & Suni, Minna 2010. Toisen sukupolven kielelliset valinnat. Teoksessa T. Martikainen & L. Haikkola (toim.) *Maahanmuutto ja sukupolvet*. Tietolipas 233. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Nuorisotutkimusverkosto, 151–174.
- Mills, J. 2004: Mother and Mother Tongue: Perspectives on Self-construction by Mothers of Pakistan Heritage. Teoksessa Pavlenko, A. Blackledge, A. (toim.): *Negotiation of Identities in Multilingual Context*, (s. 161–191). Clevedon & Buffalo & Toronto & Sydney: Multilingual Matters Ltd.
- Opetushallitus <https://www.oph.fi/en/node/1399> Viitattu 3.10.2022
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016: *Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi – kipupisteet ja toimenpide-esitykset*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:1.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Opetushallitus.

Kiitos!